

Remissyttrande

Ert dnr KN2025/01503
Vårt dnr 2025_18

Klimat och Näringsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.e.remissvar@regeringskansliet.se

Stockholm, 2025-09-24

IKEM:s remissyttrande gällande Statligt stöd för att förbättra leveranssäkerheten i elsystemet

IKEM – Innovations- och kemiindustrierna i Sverige har tagit del av förslaget om ett Statligt stöd för att förbättra leveranssäkerheten i elsystemet.

IKEM – Innovations- och kemiindustrierna i Sverige – välkomnar regeringens promemoria Statligt stöd för att förbättra leveranssäkerheten i elsystemet. Frågan om effektbalans och leveranssäkerhet är central för våra medlemsföretag, som står inför en omfattande elektrifiering och samtidigt behöver konkurrenskraftiga villkor för investeringar i Sverige. Vi delar regeringens bedömning att det krävs snabba och riktade åtgärder för att stärka elsystemets robusthet.

Våra synpunkter

Teknikneutralitet och breddning av stödets omfattning

Vi ser positivt på att stödet inriktas på planerbar produktion och lagring.

1. För att uppnå verklig leveranssäkerhet bör dock även storskaliga batterilösningar omfattas fullt ut, oavsett om de är direkt kopplade till ny förnybar elproduktion eller används fristående för att balansera nätet. Batterier kan snabbt avlasta effektbrister, stabilisera nätet och bidra till frekvensreglering.

2. Bioråvara bör användas där förädlingsvärdet är som störst. Vi ser en risk i att stöd riktas till biokraftvärme där bioråvara i praktiken används för att främst producera värme.

Bioråvara är en begränsad resurs och bör i första hand användas där den skapar störst klimatnytta och högst förädlingsvärde, exempelvis i kemiindustrin och som råvara i avancerade biobränslen.

Att använda högkvalitativ bioråvara enbart för värmeproduktion riskerar att tränga undan industrins omställning och leda till en sämre total samhällsekonomisk nytta. Det innebär också att ett statligt stöd driver upp priset på en begränsad råvara som fler aktörer behöver för att uppnå sina klimatmål.

Tillståndsprocesser och genomförbarhet

Stödets nytta är beroende av att projekten faktiskt kan genomföras i tid. Vi vill betona att tillståndsprocesserna för nya anläggningar och anslutningar måste effektiviseras parallellt med stödet. Annars finns en risk att goda projekt faller bort på grund av långa ledtider, snarare än på grund av brist på investeringsstöd.

Stödets storlek

IKEM kan anse att stödet i grunden är positivt, men att den totala omfattningen är i underkant i förhållande till behoven i elsystemet.

Elektrifieringen av industrin kräver investeringar på många miljarder i ny planerbar produktion och lagring. Medlen i stödet riskerar att räcka till för få projekt för att på allvar förändra situationen. IKEM kan därför betona att stödet måste vara tillräckligt stort för att ge effekt på systemnivå och inte bara möjliggöra ett mindre antal pilotprojekt.

Administrationn

Det är bra att regeringen vill ha kontroll och uppföljning, men det är avgörande att stödet inte blir onödigt byråkratiskt. Företagen som söker ska kunna få snabb och tydlig beskedsgång, annars äts vinsten upp av förseningar. Ansökningsförfarandet bör vara enhetligt, digitaliserat och förutsägbart, så att administrativa kostnader inte blir ett hinder för investeringar.

Förslag

- Sätt upp tydligare kriterier för att undvika att bioråvara av kvalitet som kunnat förädlats används till lågvärdig värmeproduktion.
- Säkerställ att stödet kombineras med reformer av tillståndprocesserna för att korta ledtiderna och ge projekten reell chans att bli färdiga före 2030.
- Öka stödets omfattning så att det står i proportion till de stora investeringar som krävs för att säkra leveranssäkerhet i elsystemet. Med nuvarande nivå riskerar stödet att endast möjliggöra ett begränsat antal projekt, utan att ge tillräcklig systempåverkan.

Malin Johansson

Ansvarig för Energi och Klimatfrågor IKEM